

NAJSTVENA Pravijo,
 SODBA če sova skovika,
 nekdo umre;
 nihče
 ni slišal,
 tudi govoril ni,
 da bi slišal,
 pa je vseeno
 umrlo:
 napol izrečeno,
 napol zatajeno,
 kot pač umre
 hrepenenje.

Bogdana
 Herman

Pesmi

JESEN po preperelih travah diši,
 po osmukanem listju in modri robidi.
 véliki voz in mali voz
 prevažata sanje
 in seno,

burja se lovi
s prezrelimi sadeži,
s prepolnimi kaščami,
megla se spusti
vsako noč
vse niže.

Mati Jolanda pospremlja svoja otroka do šole,
oče Maks jima dá za krpana in kruh,
striček Bert se s trebuhom, prašnim od moke,
sklanja nad ribezov rožni želé.

Muha Ina si išče polnočne toplote,
Molj Bertránd se utaplja v polarni lisici,
Pajek Tim je zavérovan v svojo premoč.

POLETJE JESEN so take dobe
ko hladi in piha in gorí
zrak in se zadiha
prijateljevo pismo sèm grede

so take dobe
ki jih nočem pa jih moram
in jih vendar maram
nevede

so take dobe
ko se trava skloni
in ulomi sad svoj in odpre

so take pesmi
ki jih rečeš in urečeš svet
in se podre

BLAGINJA horde dimonoscev se plodijo
po tovarnah,
pijani mašinenfirerji jih znova predelajo
v krvavi humor.
borov atomski vek ni nič
v primeri s stanjem,

ki ga zaznavajo moji čuti:
 voham plin, tipam beton,
 poslušam sirene,
 ki poskušajo dati prvo pomoč
 pijanim mašinerjerjem.
 zdomci dokončno rešujejo
 svoj eksistencialni problem
 na cesti essen — istambul.
 prav kače so, prav kače do doma.
 zlasti poleti, za praznike in poroke.
 riba reče vodi amen in pokaže trebuh
 zadimljenemu nebu,
 še v jesenskem kostanju je svinec,
 mali, ne nôsi ga domov.

Peter
Božič

Razmišljanje namesto polemike

V zgodovini slovenske gledališke kritike smo bili večkrat priče nenavadnemu pojavu, ko našo gledališko dejavnost — bodisi gledališče samo ali pa besedilo — spremlja kritika, ne da bi poznala temeljne zakonitosti predmeta, o katerem, žal, še zmeraj bolj ali manj avtoritativno sodi. Iz nepoznavanja temeljnih zakonitosti dramaturgije — o tem bomo v našem pisanju govorili — izvirajo površnost, nemarnost in nedoslednost, te pa imajo seveda posledice tudi v konkretnem gledališkem prostoru. Ena najbolj drastičnih posledic je primer Cankarjevih Romantičnih duš, dandanes pa na primer neustrezno pisanje in preučevanje gledaliških besedil, ki zdaj nastajajo. Že na začetku tega razmišljanja bi rad poudaril, da gre v obeh primerih za nepoznavanje temeljnih zakonov različnih dramaturških struktur z enako posledico za kritiko in za besedila. Pri Cankarjevih Romantičnih dušah naši gledališki »poznavalci« pač niso bili obdarjeni s spoznanjem, da je to v bistvu njegov najbolj gledališki tekst, tega jim ne bi mogli zameriti tedaj, ko je delo nastalo, pač pa gotovo pozneje, ko so bili temelji klasične dramaturgije že zelo razvidni. Zameriti jim je to, da je še kar naprej, sedemdeset let, veljala prvotna sodba, češ da je to Cankarjev le neuspel gledališki mladostni poizkus itd. Isto sodbo sem bral spet pred kratkim v Ljubljanskem dnevniku, ko je oznanil celjsko predstavo tega dela. Vse to je veljalo, dokler ni lani tega besedila Bojan Štih uvrstil v Celju na repertoar in dokler ga ni v izvrstni režiji postavil na oder režiser Dušan Mlakar. Ta usodna zamuda, ki jo imajo na vesti naši »poznavalci« klasične dramatike, je imela najbrž tudi druge posledice, na primer to, da so se dolgo vrsto let za nastankom tega besedila pojavljali gledališki teksti,